

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. VI. Quasi delictum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

axioma verificetur, debet intervenire qualitas temporis verbi actu, & non habitu solum. Idem Menoch. *de presumpt.* lib. 4. *pres.* 81. num. 18. ubi limitat respectu personæ, cuius favore sæpè qualitas juncta verbo non intelligitur secundum tempus verbi, Reinoso *observ.* 64. num. 17. Duran. *Rota decif.* 286. num. 10. Stephan. Gratian. *discept. forens.* tom. 5. cap. 976. n. 14. Ovid. *de Amicis de jure emphyteut.* q. 92. num. 5. Mangil. *de imputat. quest.* 77. num. 83. & *quest.* 183. num. 2. Melchior Phœbos *Lusit. decif.* 101. num. 28. cum seqq. tom. 2.

XXII.

QUALITAS dispositionis ubi deficit, deficit ipsa dispositio, Glossa *verb. avocandum.* in l. *mancipia.* ff. de *serv. fugit.* Menoch. *de presumpt.* lib. 6. *presumpt.* 15. n. 47. Fulv. Pacian. *de probat.* lib. 2. cap. 14. num. 8. Camill. Gallin. lib. 4. *de verbor. signific.* cap. 9. num. 9. Mar. Antonin. *variar. resolut.* lib. 1. *resolut.* 82. num. 1. Surd. *consil.* 400. n. 16. & *consil.* 514. n. 4. Qualitas à lege repetita, ubi cessat etiam in casu particulari, cessat quoque legis dispositio. l. 4. §. *toties* 6. ff. de *damn. infect.* l. 1. §. *loquitur.* 5. ff. de *aq. quodid.* & *aff.* cap. *indemnitatibus* 43. §. *pen. de Elect.* lib. 6. Card. Pereira *consil.* 30. n. 39. *vers.* *quamobrem illa qualitas.* Et qualitates plures quando simul concurrere debent, non sufficit, si una adit, nisi omnes concurrant, l. *si heredi plures* 5. ff. de *condit. inst.* §. *pen. inst.* de *hered. inst.* cap. *fin. de V. S.* lib. 9. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. gloss.* 13. n. 100. & qualitas respiciens plura determinabilia, debet omnia æqualiter determinare, l. *nam hoc jure* 4. ff. de *vulg.* Stephan. Gratian. *discept. forens.* cap. 752. n. 27. Et qualitas certo tempore requisita non sufficit, quod superveniat, l. *quid ergo* 13. ff. de *his, qui not. infam.* Surd. *consil.* 548. n. 3. [In dispositione enim, quæ duas qualitates requirit, utrasque intercedere opus est, l. *si is, qui ducenta* 13. §. *ita* 2. cum seq. ff. de *reb. dub.* unde & qualitas subintellecta tacite censetur repetita, arg. l. *sicut* 9. ff. de *servit.* l. *quamquam* 62. de *rit. nupt.* l. 30. C. de *fideicommiss.* & ibi Tiraquell. in *prefat.* num. 6. Philipp. Matth. 2. *Consil. Marp.* 26. n. 165. Quamquam si ex pluribus qualitatibus resultare potest diversus effectus, dignior potiorque qualitas attendi debet. Sebast. Sapia *ad l. imperium.* n. 3. de *jurisd. Jalon. consil.* 74. *vers.* *quinto.* *vers.* 3. Victor. *disput. de caus. ex-empt. imp. concl.* 30.]

XXIII.

QUALITATES non entis nullæ sunt. Vide *supra* lit. N. cap. Non esse.

CAP. V.
Quantitas.

Axioma I.

Quantitas rei facit donum licitum vel illicitum. cap. *veterum* 3. extr. de *donationib.*

II.

Quantitas etiam in delictis est spectanda, l. 16. §. 7. ff. de *pœn.*

III.

Quoties corporis & quantitatis in eadem periodo fit mentio, toties quantitas restrictivè est adjecta & præcisè præstanda, quia sic absolute respectus videtur habitus ad quantitatem præstandam, e. g. si quis dicat: vendo tibi decem modios frumenti è molendino meo.

Limita in legatis, quibus si fundus restrictivè seu taxativè sit adjectus, v. gr. lego tibi ex vinea mea decem amphoras vini. Nihil debetur, si nihil in vinea natum sit, l. 8. §. 2. ff. de *legat.* 2.

IV.

Quoties quantitas in diversâ orationis parte exprimitur per modum relationis ad corpus, toties demonstrativè est adjecta nec præcisè præstatur, quia sic non tam ad quantitatem præstandam, quam ad corpus, unde præstatio fieri debet, respectus videtur habitus. E. gr. si dicam, vendo tibi fundum hisce finibus circumscriptum, qui est circiter centum jugerum.

V.

Quoties corporis in unâ orationis parte fit mentio, & in alterâ quantitas per modum corpori adjicitur, toties quantitas modificativè censetur adjecta, & præstanda, quia tunc contrahentes in corpus quidem consenserunt; patet tamen, ipsos non minus vendere ac emere voluisse, e. gr. emam præsentem acervum tritici, modò contineat decem modios.

VI.

Quando incerta est nummi æstimatio, in testamentis & contractibus de minori quantitate intelligenda sunt verba, l. 75. de *leg.* 2. Secus autem est, quando à jure proferuntur. Brunnem. *ad* l. 5. C. de *susceptor.*

De quasi Contractu vid. Contractus.

CAP. VI.
Quasi delictum.

Quoties quis ex alterius delicto vel illicito facto convenitur, toties est quasi delictum, quia sic non tenetur ex dolo & verâ culpâ in ipso delicto commissâ, sed saltem ex imputatâ, hinc

(R)

impro-

impropriè, & quasi deliquisse dicitur. Exemplum sunt in *tit. Instit. de oblig. quæ quasi ex delicto*. Declara in iudice malè iudicante; hic enim utur propriam commiserit culpam, tenetur tamen ex quasi delicto *pr. Instit. eod.*

De quartâ Falcidiâ vid. *Falcidia.*

De quartâ Trebellianicâ vid. *Trebellianica.*

CAP. VII.

Querela.

Querela diu porrecta, post commissum delictum, præsumitur esse calumniosa. *l. 21. vers. quis. ff. si quis caut. Bald. consil. 37. quidam Tabellio. in fin. lib. 1. Francisc. Cason. de indic. & tortur. tract. 8. c. 1. n. 9. Foller. in prætic. crim. in verb. item quod commisit falsitatem. n. 10. Marfil. in prætic. §. diligenter. n. 201. Boër. decis. 42. n. 20. Cravett. consil. 75. n. 9. Cephal. consil. 187. n. 13. lib. 12. Vulpell. consil. 94. n. 5. Farin. 1. consil. crimin. 88. num. 11.*

CAP. IIX.

Querela inofficiosi Testamenti.

Axioma I.

Quoties exheredatio legitimè facta, sed causa ab herede probari nequit, toties parentibus & liberis competit querela inofficiosi, quia sic quidem testamentum juxta *Novell. 115.* subsistit, adeoque nullum dici nequit; iniquum tamen adhuc censetur testamentum & contra officium pietatis factum. *Habn. ad Wesemb. b. 1. n. 7.*

II.

Quoties frater exheredatus eique infamis persona prælata est, toties illi competit querela inofficiosi, quia frater peccavit quoque contra officium pietatis, quod turpem personam fratri prætulit. *l. 27. C. de inoffic. testam.*

Limita: si frater præteritus etiam sit turpis persona, *l. 11. C. eod.* Sic enim mores, quos quis in se probat, in aliis improbare non debet. *l. cum mulier 47. ff. soluto matrim.*

III.

Quicumque semel voluntatem testatoris approbavit, ille querelam amplius instituere non potest. *l. 9. ff. de neg. gest.* quia alioquin contra proprium factum veniret, quod ipsi permittendum non est. *l. 25. ff. de adopt.* Nec debet quis consilium suum mutare in alterius injuriam. Et ita qui acceptavit legatum, aut patrocinatus est heredi scripto, non potest postea tale testamentum improbare. *l. 10. §. 1. l. ult. pr. l. 23. §. 1. de inoffic. testam.*

Limita: ut procedat, nisi quis diverso respectu improbet voluntatem: ita qui ex necessitate offi-

cii aut alibi accepit legatum, adhuc ex sua persona impugnare potest testamentum. *§. 4. Instit. de inoffic. testam.*

IV.

Quoties quæstio est de heredibus descendentes, toties semper ad illos transmittitur querela ex jure sanguinis, sive præparata fuerit, sive non. *l. 34. C. de inoffic. testam.* Quia quoad descendentes hæc querela est favorabilis, ergo ad illos extendenda.

Limita: ut procedat, modò exheredatus ante aditam à scripto herede hereditatem fuerit mortuus. *d. l. 34.* Sic enim exheredato non potest imputari, quare querelam non moverit. *Zoëf. ad ff. de inoffic. testam. n. 63.*

V.

Quoties ipse exheredatus hereditatem possidet, toties excipiendo proponere querelam potest. *l. 8. §. 13. ff. de inoffic. testam.* quia quæcunque profunt ad agendum, multò magis profunt ad excipiendum. *l. 1. §. 4. ff. de superfic.*

VI.

Quoties exheredatus post admissam culpam, in gratiam receptus, nec tamen testamentum mutatum fuit, toties datur querela inofficiosi. *Servu. in not. ad Ant. Matth. de succession. cap. 5. aphor. 17.*

CAP. IX.

Quies, Pax, Tranquillitas.

Axioma I.

Quies propriè versatur in animo ab omni litigio remoto, *cap. 1. in fin. extr. de Syndic. Afflicti. in cap. 1. num. 10. notabil. 10. de offic. nostri judicarii. constitut. regni.* Sicut enim nunquam quietum animum habere potest ille, qui à libris opprimitur, cum tumultus inhæreat litigantium animabus, *§. 1. Auth. ut Cler. ap. propr. Episc.* ita etiam pacata non potest esse Respublica, in qua potentes invicem litigant, quia ex libris & contentionebus rixæ nascuntur, quæ statum publicum postea offendunt. *l. servus 20. vers. sed si aliqua ff. de O. & A. §. 1. si quis ingenuam 21. §. in civilibus 1. ff. de captiv. Gomez in cap. dispendiosam. num. 6. vers. nota primò de rescripti.* Et hanc contentionem unam esse ex causis, quæ publicam pacem impediunt, attestatur Lucas de Penna in *l. unie. num. 16. vers. nonum est contentio. col. 9. C. publ. letis. num. 12.* Hinc est, quod non solum jura Canonica votum execrantium lites laudabile esse dixerint. *cap. 2. de V. S. in 6.* sed etiam apud jus civile similiter dictum est, esse laudandam & non vituperandam cogitationem eorum, qui lites execrantur, ut habetur in *l. item si res 4. §. fin. ff. de alien. jud. mutand. caus.* Marfil. in verb. *lis pender. num. 222. vers. quod probi viri debannis.* quare qui dum pro quiete publica quid largi-